

A. Ω.

A. M.

Ἡθικῶν ἐτικῶν δόγματα

1. Ἡθικῶν ἐτικῶν δόγματα

πανταγορο πανσοφ.
2. Ὀβιμο. Ὁ. οὐμυραιο

EMMANUEL BERNARDUS DE RIBERA, ORD. SS. TRIAD.

Doctor Salmantic. ac' χειρολαβικῆς ἠθικῆς δόγματων professor, Cl. V. & rev. adm. P. M. Fr. Thomae Mar. Mamachio, Ord. Praedic. Theologo Casanatensi, cum primis παντάγαθω, & verè πάνσοφω S. P. D.

ROMAM.

MIHI verò, Magistrorum politissimè, ne somnianti quidem obversari unquam potuit, me meaque Opuscula peregregiis ab te laudibus commendatum iri. Nihil profectò in codicibus, aut libris meis offendo, quod sapientissimo tibi non debeat esse despiciari. Id scriptum (ἄχρηστὰ μὲν dixeris) quod tantopere praedicas, si flocci haud pendendum, non propterea quòd concinnum sit, & dextro Appolline genitum; immane enim quantum ab his doctibus abeat: sed quia ab uno patefaciundae veritatis amore, unà populsandae nebulonum, & rabularum audaciae cupidine suapte sponte delabitur.

Summam mei erga S. Thomam observantiam quod attinet, non est certè, cur ex eà mihi habeas gratias, nedum referas. Praeceptorem Angelicum efflictim demorior: ipse mihi jugibus in deliciis: ipsius Opera dies in singulos pugilicè volvo, imò verò non tam lego, quàm mando, ut lautissimo & nectareo alimonio mens educetur: nec polypus constantius haeret scopulo, quàm mirificis ego illius scriptis. Verùm quid? In his omnibus non Divi Thomae res agitur; sed mea: quaestu ducor, lectissimae, atque gemmis cunctis pretiosioris doctrinae percupidus. Divus Thomas, in cujus voluminibus nihil non basilicè differitur, unus est mihi ἑρὰ πάντα. Ibi quandoquidem Philosophiae arcana, Theologicae abdita, Matheseos problemata, Medicinae Φαινόσφαιρα, utriusque Jurisprudentiae firmamenta, altioris atque sagacioris ἠθικῆς dogmata, aliarum disciplinarum ἑρὰ ἐνημερα, nimis sitienter ebibo: & quod miri est, sensa argutissima, cogitationesque sublimè fietas (nostratum idiomate conceptos) perquam pangendis carminibus opportunas indidem proficisci comperi. Quamobrem si fortè in cujusdam hispanis strophis hos versus deprehenderis:

Tambien tienen los sentidos

Su poco de entendimiento.

ne ab ejus ingenio inventum existimes; ex Summa quippe Praeceptoris Ang. excerptum est. Nolim tibi suspicio incessat, in hisce me laudibus aliquantillum assentari. Aperte & praefiscinè loquor. Quicquid scio, Divi Thomae est:

Ἡθικῶν μα
ἀ γένεσσι χρόνῳ φαινομένων.

τα πάντα ταινόμενα
5. οὐμυραιο. 6. Φαινόσφαιρα
μα, ποικιλία. 7. Ἡθικῶν
& Προβλήματα

est: ipsi acceptum referre debeo, atque ingenuè, & sine intermissione refero. Iccircò non tua mihi, sed mea interest Sancto Doctore grati animi testificationem exhibere.

Super Muratorio, & Barbadinho oracula fundis. Ii nimirum, & quos in Institutionibus meis, & cit. Scripto perstrinxi, Bâtavos quosdam aemulantur, quibus nihil antiquius, quàm ut SS. Patrum nomen, & studia discerpant. Effrenatissimi homunciones! qui σοφίαν καὶ παιδείαν fastidiunt. Loquaciores citèriâ, atque umbrâ suberis multò leviores, de scientiis, artibus, & quibusvis rebus ὑπεροχὴν πρὸς τὸν γένος garrunt: quae in Academiis disciplinas coluntur, susque deque habent: Academiae deditos cachinnis excipiunt: aliorum Opera quum perpetuò sub formulâ judicent, sua, in quibus nihil nisi Hercules & simia, nunquam non produnt ex aequo & bono judicanda: ipsorum sermo sibi videtur esse πανόλογοι; re tamen verà κακολογία est nullis non spurcitiis longe putidior: qui unâ secum non sentiunt, bardos & stīpites appellant, atque de eorum inscitâ cum suis congerronibus usque ad ravim vociferantur: uni postremò superbiloquentiae, & garrulitati quum verniliter student, de cetero quod ad veritatis ac doctrinae viscera spectat, dormiunt in utramque: ne γρὸς quidem.

Id ergo genus hominibus, mali adeo commatis, quosque fors regit pessima, religione tangerer, si intrepide nuncium non remitterem. Nempe fremat licet impediò ipsorum invidia, catholici sunt nobis scriptores sapientissimi, oppidò exculti, atque ad rigidioris critices leges exacti, quorum gloria (quae sua ipsorum modestia est) delitescere poterit; oblitterari verò non poterit. Hos inter eruditissime Thoma (ne tuas coram laudes auscultans, quasi ad perraram stupeas novitatem, fac memineris Menandrinum illud:

7. Τιμὴ μὲνοι πρὸ πάντων ἡδονταί βροτοί.)

negotio emines facillimo, cum libris cedro dignissimis, quos tui praeclarissimis rebus Sodalitii illustrandis concinnasti, tum praesertim ad Origines & Antiquitates Christianas evolvendas institutis, qui mihi prae manibus. Nihil me-dius-fidius viderim limatius, nihil firmitus, nihil uberius. Ita Lynceis oculis secretiora pervadis adyta, sic in priscorum monumentorum sinibus explorando consistis, eo denique perspicaci ingenio implicatissima retexis, ut super quam nactus es, & cumulatissime ornasti, sparta praenobili, vel exiguae as-suendae appendicis spem omnem secuturis praecideris. Iidem libri procul dubio ἀνοπλία sunt, qua in christiani nominis hostes quemvis lectorem tui fortiter & strenue communitis. Tametsi enimvero in eodem opere apprime splendeant singulare acumen, paene incredibilis ἐγκυκλοπαιδεία, subactum iudicium, excimia elegantia, clarissimus nitor, & pleraeque aliae dotes; quae mihi omnium caput esse videtur, una est pietas, qua auspiciatò de sacris dis-seris, & differere addoces. Ecquid tamen contingat oportet, si tua isthaec

σοφία καὶ παιδείαν
1. Sapientiam. & disciplinam
2. ἡλικίαν προτερῶν
3. τὴν ἀνοπλίαν.

παντολογία
4. ὅτι πάντα οἴεται
5. κακολογία
5. maledicentia.

οὐκ
6. nec tantillum respiciunt

Ἐπινομινοὶ γὰρ πάντες ἐδονταὶ
βροτοί
7. honorati omn. delectantur
7. homines.

Πανόλογοι
8. Πανόλογοι, ἀνματὸν τὸν
9. ἐγκυκλοπαιδεία
+ Encyclopaedia, disciplinae
10. ἐκείνου
11. ἐκείνου

volumina cum praedictorum cacocriticorum scriptis conferantur? Papae!
Quantum distant aera lupinis! Dirae me perduunt, si assentationis aliquid
in praejacentibus periodis intexuero.

Ergo Magister undelibet venerande, Di te sospitent, fortunentque, ac
perennare faciant tui Ordinis splendori, studentium solamini, Reipublicae lit-
terariae columini, Europae ornamento, atque pseudosapientum omnium mas-
tigi. Absolvi ad epistolam. Et sane licet his meis litteris fortasse tibi respon-
disse videar, eadem, si te scientissimum alloquenti vuculis ludere fas est,
minime respondent litteris tuis. Scilicet plumbum quae auro simile? Cura ut
valeas, meaue omnimodis, ut tibi libitum fuerit, opera utitor. Atque ego,
pro summa qua me adversum es benivolentia, quas non possum gratias re-
pendere, habeo, & agam immortales. Omnes praeterea conatus mei refe-
rentur ad obsequium tui, nec quicquam commitam, nisi ut officia in te
mea perpetim constent. Salmanticae A. D. XVII. Kal. Jun. an. Dom.
C17CCLXIII.

P. D.

Superiore mense rescribere conf-
titueram: sed praepedit, qui
paullo diutius divexavit me, di-
rus ille morbus, qui latinis dici-
tur ignis sacer, & apud graecos
audit ερουσιωε' λας. Iterum vale.

